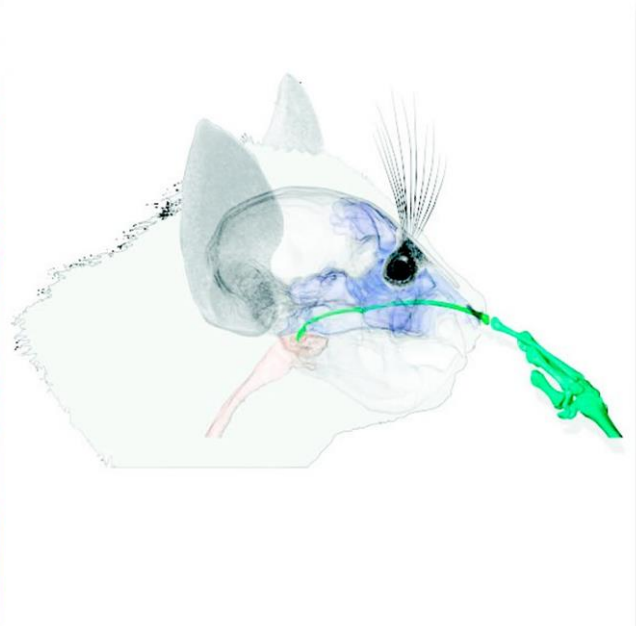

อายอาย กับปริศนาแห่งการแคะซี่มูก!

ภาพสามมิติแสดงอายอายกำลังแคะซี่มูก และภาพสแกนตำแหน่งของนิ้วกลางที่แสนยืดยาวของอายอายในระหว่างกำลังแคะซี่มูก (image credit : Renaud Boistel)

ทะลุกรอบ

ป่วย อุ่นใจ

ล

อีกนิด ลึกอีกนิด จะจามแล้ว...
ฮัดเซี่ยยย!

สิ่งที่ผมเกลียดที่สุดอย่างหนึ่งของการตรวจ ATK ก็คือการที่มดแมลงเข้าไปในโพรงจมูก เพื่อสูวอปตัวอย่างออกมาตรวจหาเชื้อ ตรวจก็... ที่ ก็ครั้งก็ยังไม่ชิน

แต่เรื่องแบบนี้ อาจจะมีคนชอบก็ได้ บางทีสิ่งมีชีวิตบางชนิด อาจจะมีฟันกับการแยงจมูก ยิ่งแยงลึกยิ่งมัน แยงเข้าไปแล้วมัน ยิ่งเพลินอะไรประมาณนี้

งานวิจัยสำรวจพฤติกรรมวัยรุ่นอินเดียจำนวน 200 คนที่เผยแพร่ในวารสาร Journal of Clinical Psychiatry ในปี 2001 เผยว่าวัย

รุ่น ม.ปลายจากแดนภารตะจะแคะซี่มูกตัวเอง โดยเฉลี่ย ถึงวันละราวๆ 4 ครั้ง และนั่นถือเป็นเรื่องปกติ

งานนี้โด่งดังมาก และเป็นงานวิจัยที่คว้ารางวัลอีกโบนัเบลไปครองได้สำเร็จ ในปีเดียวกันนั้น

คุณอาจจะคิดว่าแคะซี่มูก ไม่เห็นจะแปลก... คัดจมูก ระบายเคือง ก็ต้องแคะ เรื่องธรรมดา แต่จากการศึกษาค้นคว้าการแยงจมูกในสิ่งมีชีวิตอย่างละเอียดถี่ถ้วนโดยทีมนักสัตวศาสตร์จากหลายประเทศ ทั้งฝรั่งเศส อังกฤษ สวิตเซอร์แลนด์ และสหรัฐอเมริกา ที่เพิ่งเผยแพร่ออกมาในวารสาร Journal of Zoology ในสัปดาห์ที่ผ่านมา ได้บ่งชี้ชัดเจนว่า

"การแยงจมูกนั้น เป็นเรื่องที่ทำหายสำหรับสัตว์"

จวบจนถึงปัจจุบัน มีสัตว์แค่ 12 ชนิดเท่านั้น ที่เคยมีรายงานว่ามีความสามารถในการแยงจมูก แคะซี่มูกตัวเอง และทั้งหมดอยู่ในกลุ่มไพรเมต

โรเบอร์โต พอร์เทล่า โฆเซ (Roberto Portela

Miquez) ภัณฑารักษ์อาวุโสจากพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ธรรมชาติในลอนดอน เผยว่า สิ่งมีชีวิตที่มีศักยภาพในการแคะซี่มูกได้นั้น จะต้องเป็นพวกที่มีนิ้ว และสามารถใช้นิ้วได้ คล่องแคล่วและพลิ้วไหวเท่านั้น ซึ่งก็มีเหตุผลผลดี ลองจินตนาการว่าถ้ามีเอาขาแคะซี่มูก จมูก ถ้าไม่บาน ก็คงแห้ง เพราะมัน พวกที่แคะซี่มูกตัวเองได้ นอกจากคนแล้ว หลักๆ เลยก็น่าจะมีแต่กลุ่มวงศ์วานไกล่คน อย่างชิมแปนซี อูรังอุตัง กอริลลา คาปูชิน และลิงแม็กแค็ก (macaque) ซึ่งส่วนใหญ่ก็จะเอานิ้วแหยๆ ไม่ได้มีอะไรซับซ้อน

แต่ที่แอดวานซ์หน่อย ก็จะเป็นพวกที่รู้จักประยุกต์ใช้เครื่องมือรุนแรง อย่างชิมแปนซี และคาปูชิน ที่แม้ว่านิ้วจะสั้นและใหญ่ แยกได้ไม่ถนัด ถ้าเทียบกับรูจมูก ก็ยังหาอุปกรณ์เสริมอย่างกิ่งไม้ใบหญ้า มาแยงมาปั่นได้แบบพิเนๆ

แต่เปเปอร์นี้ ที่จริงแล้ว มีต้นกำเนิดมาจากคาลิ (Kali) อายอายสาว จากศูนย์วิจัยลีเมอร์ มหาวิทยาลัยดู๊ก (Duke Lemur Center) ในประเทศสหรัฐอเมริกา

มติชน สุดสัปดาห์

Matchweek Weekend
Circulation: 500,000
Ad Rate: 480

Section: First Section/-

วันที่: ศุกร์ 4 - พฤหัสบดี 10 พฤศจิกายน 2565

ปีที่: 43

ฉบับที่: 2203

หน้า: 54(กลาง)

Col.Inch: 100.78

Ad Value: 48,374.40

PRValue (x3): 145,123.20

คลิป: สีสี่

คอลัมน์: ทะลุกรอบ: อายอายกับปริศนาแห่งการแคชชีมูก!

อายอาย (Aye Aye) คือลีเมอร์ชนิดหนึ่งที่พบในมาดากัสการ์ เป็นสัตว์ที่ออกหากินในยามราตรีมีหน้าตาที่อัปลักษณ์จนเป็นเอกลักษณ์จนคนขนานนามมันว่า “ปีศาจราตรี”

มือของมันมีทงนิ้ว นิ้วนางและนิ้วกลางยืดยาวจนผิดส่วน อายอายที่ได้เต็มวัยมีขนาดพอๆ กับแมว ใหญ่สุดที่หน้าจะยาวได้ราวๆ ฟุตกว่าๆ แต่นิ้วกลางของมันอาจยาวได้ถึง 10 เซนติเมตร ซึ่งถือว่ายาวมากถ้าเทียบกับขนาดตัว เพราะถ้าอายอายตัวใหญ่เท่าคน นิ้วกลางคงยาวเป็นฟุตด้วยรูปลักษณะที่ดูผิดเพี้ยน ดูเผินๆ คล้ายกับตัวเวตาล ผนวกกับนิ้วที่ยาวจนผิดรูปจนเหมือนต้องคำสาป ตามความเชื่อของคนท้องถิ่น อายอายเปรียบเสมือนพญามัจจุราชผู้มีสี่นิ้ว ซึ่งเป็นสี่ตาย ถ้านิ้วกลางอายอายขึ้นไปทีใคร คนนั้นต้องม้วยมรณัง ถ้าเปรียบกับวรรณคดีไทยก็คงแนวๆ นิ้วเพชรของยักษ์นหนกในรามเกียรติ์ และด้วยความเชื่อนี้ เจอเมื่อไร ไม่ต้องรอให้ทันชียัง ก้อก่อนเลย พอโดนล่าไปเยอะ ซ้ำร้ายยังประสบปัญหาโดนรุกรานถิ่นที่อยู่ ประชากรอายอายในธรรมชาติก็เลยค่อยๆ ลดลงจนเข้าขั้นใกล้สูญพันธุ์

ที่จริงแล้ว นิ้วที่ยาวพิลึกพิลั่นของอายอายนั้น ไม่ได้มีอิทธิฤทธิ์ อิทธิเดชอะไรพิสดาร แค่อายอายเคาะหาอาหารที่ซ่อนอยู่ตามหลังเปลือกไม้ไว้กับกินแค่นั้น

แต่อายอายสาว คาลี จากเมืองลุงแซมนั้นวันดีคืนดีก็ใช้นิ้วกลางอย่างยาว แยกจมูก แคชชีมูกซะงั้น แคชชีมูกนี่แหละ แต่ความด้วยความเขม่ามัน หน้าตาบ่งบอกถึงความพิเนาะเล่แบบสุดๆ แยกจริง แยกจังไม่ยอมหยุด ถ้าเป็นการตรวจ ATK ก็เรียกว่าคงขุดมาจนหมดโพรงจมูก แลเมแคชชีมูกก็ยังไม่จบ ดึงออกมาลองชิมชิมรส แลเมเลียจนเกลี้ยงเกลาลเลียด้วย! (อ้าววว)

“นี่” คือการแคชชีมูกของอายอายที่เอาจริงเอาจังมาก เป็นไปไม่ได้เลยที่คุณจะมองข้ามมันไปได้”

แอนน์ แคลร์ เฟเบอร์ (Anne-Claire Fabre) ภัณฑารักษ์จากพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ธรรมชาติ (National History Museum) สวิตเซอร์แลนด์กล่าว นี่เป็นครั้งแรกที่แอนน์ได้เห็นความซุกซมของอายอาย

ทันทีที่เห็น ด้วยสัญชาตญาณอินฟลูเอนเซอร์แอนน์รีบคว้ากล้องของเธอขึ้นมาอัดคลิปทันที นี่น่าจะเป็นหัวข้อวิจัยที่น่าสนใจ “พฤติกรรมการแคชชีมูกของอายอาย” ทมหดกัน ภาพลักษณ์ที่น่าสะพรึงกลัวของปีศาจในตำนานผู้ซึ่งเป็นสี่ตายแห่งมาดากัสการ์

“เฮ้... นั่นคือสิ่งที่ทงมๆ เขาทำกันไม่ใช่เหรอ” แอนน์กล่าวแบบซำๆ ก่อนที่จะยอมรับว่าแม่จะมีหลักฐานเป็นคลิปชัดเจนว่าอายอายนั้นเป็นอีกหนึ่งสิ่งมีชีวิตที่มีพฤติกรรมแยงจมูก แต่ตอนนี้ก็ยังบอกไม่ได้แน่ๆ ว่าทำไมมันถึงทำเช่นนั้น มีเหตุผลอะไรเบื้องหลังที่ทำให้ห้องคาลียอมเสียฟอร์ม แยกจมูกเข้าไปเลียเลียเลย แลเมเอาออกมาชิมอีก

บางทีอาจจะเป็นความเครียดที่ถูกกักขังอยู่ในศูนย์ลีเมอร์ ซึ่งแม้จะดูแลเป็นอย่างดีก็ยังไม่ใช่สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติ หรือไม่แน่อาจจะเป็นเหตุผลง่ายๆ อย่างคัดจมูก ระบายเคืองหรือมีแมลงได้เข้าไปก็ได้

ในตอนนั้น คงไม่มีใครหรอกที่จะรู้คำตอบ (นอกจากน้องคาลีเอง) “และถ้าเรามองเป็นเรื่องอื่น ไม่คิดที่จะศึกษา เรื่องนี้ก็จะยังคงเป็นปริศนาต่อไป ที่ทำที่สุดแล้ว ก็จะไม่มีความรู้ที่คำตอบ” แอนน์ย้ำ

ทหลังจากเห็นคลิปคาลีแยงจมูกของแอนน์ เรอโนต์ บัวสเทล (Renaud Boistel)

ภัณฑารักษ์จากพิพิธภัณฑ์ประวัติศาสตร์ธรรมชาติในนครปารีส ก็เริ่มสนใจ และเริ่มตั้งข้อสงสัยว่านิ้วยาวๆ ที่จิ้มเข้าไปเลียเลียคาลีนั้น เข้าไปแล้วไปสุดอยู่ที่ตรงไหน... เมื่อคาลีคาลีไม่ได้ เขาก็เลยย้อนกลับไปดูในพิพิธภัณฑ์ เจอกะโหลกและมือ ก็เลยเอามาสามมิติแล้วลองตีความดูว่าตำแหน่งไหนที่โพรงจมูกที่นิ้วกลางของเขอน่าจะแยงเข้าไปถึง

จากภาพสามมิติ ชัดเจนว่านิ้วของคาลีไปได้ลึกกว่าที่คิด ทิมผ่านโพรงจมูก ทะลวงยาวผ่านคอหอย แยงต่อเข้าไปในช่องปาก ผ่านหลอดไปถึงลำคอ เรียกว่าจัดหน้า จัดเต็มจริงๆ

“มันแจ่มมากเลยที่ตัวอย่างในพิพิธภัณฑ์ และเทคนิคสร้างภาพดิจิทัลจะช่วยให้เราเห็นภาพพฤติกรรมที่หาได้ยากในถิ่นที่อยู่จริง ผมหวังว่าการศึกษาในอนาคตจะช่วยตอบคำถามได้ว่าทำไม (มนุษย์) เรา และวงค์วานใกล้ชิดกับเราถึงมีพฤติกรรมแคชชีมูกตัวเอง” โรเบอริโตกล่าวด้วยความตื่นเต้น

“ผลน่าสนใจมาก” แอนน์เสริม เพราะจากที่สังเกต อายอายมักจะมีพฤติกรรมซุกซม เขานิ้วกลางตัวเองแยงจมูก แล้วเอาออกมาเลียต่อ เช่นเดียวกันนี้ หลังจากที่ได้สวาปามอาหารที่มันชอบอย่างไซบี หรือลัมเข้าไป บางที อาจจะเป็นวิธีทำความสะอาดก็ได้ แต่เวลาน้องทำความสะอาดส่วนอื่นของร่างกาย เช่น เกาหู น้องก็ไม่ได้เอากลับมาเลียนะ หรือไม่แน่ อาจจะไม่แค่นี้ก็ได้

อันนี้ก็ต้องติดตามกันต่อไปแล้วละครับ ว่าในธรรมชาติ เหตุผลอะไรกันแน่ที่ทำให้อายอาย (และวานอื่น ๆ) มีรสนิยมแสนพิสดาร ชอบเอานิ้วแยงจมูก ผ่านหลอดถึงคอหอย แล้วค่อยเอาออกมาเลีย

คงอีกไม่นานที่ปริศนาของการแคชชีมูกอาจจะถูกเปิดเผย... ●